

Ústav experimentálnej psychológie SAV, Bratislava

Dúbravská cesta 9, 813 64 Bratislava

SPRÁVA O ČINNOSTI VEDECKÉHO PRACOVISKA SAV

ZA ROK 1995

	71	22	18
	13	24	21
	5	4	1
	1	2	1
	-	-	-

Bratislava, január 1996

Spracovanie podľa osnovy zaslanej vedeckým sekretárom SAV.

Prerokované vo vedeckej rade dňa 23. 1. 1996

SPRÁVA O ČINNOSTI VEDECKÉHO PRACOVISKA SAV ZA ROK 1995

I. Základné údaje o pracovisku

1. Kontaktné údaje

Názov pracoviska: Ústav experimentálnej psychológie SAV
 Riaditeľ: PhDr. Michal Stríženec, DrSc.
 Zástupca riaditeľa: RNDr. Zdena Ruiselová, CSc.
 Vedecký tajomník:-
 Predseda vedeckej rady: PhDr. Marta Jurčová, CSc.
 Adresa sídla: Dúbravská cesta 9, 813 64 Bratislava
 Názvy a adresy detašovaných pracovísk: --
 Typ organizácie (rozpočtová/príspevková od r.): RO
 Telefón: 375-625
 Telefax:375-584
 E-mail:expspro a savba.sk

2. Počet a štruktúra pracovníkov

	K	F	P
Celkový počet pracovníkov	23	22	18
Vedeckí pracovníci	15	15	11
Odborní pracovníci VŠ	5	4	4
Odborní pracovníci ÚS	3	3	3
Ostatní pracovníci	-	-	-

Vysvetlivky:

K - kmeňový stav pracovníkov k 31.12.1995 (vrátane pracovníčok na riadnej materskej dovolenke, pracovníkov pôsobiacich v zahraničí, v štátnych funkciách, v zastupiteľských zboroch a na základnej vojenskej službe)
 F - fyzický stav pracovníkov k 31.12.1995
 P - celoročný priemerný prepočítaný počet pracovníkov

Priemerný vek všetkých kmeňových pracovníkov k 31.12.1995:
 47,8

Priemerný vek kmeňových vedeckých pracovníkov k 31.12.1995: 51,5

3. Štruktúra vedeckých pracovníkov (kmeňový stav k 31.12.1995)

Pracovníci s hodnosťou				Vedeckí pracovníci v stupňoch		Vedeckí asistenti
DrSc.	CSc.	prof.	doc.	I.	IIa.	
2	9	-	-	4	3	-

4. Iné dôležité informácie k základným údajom o pracovisku a zmeny za posledné obdobie (v zameraní pracoviska, v organizačnej štruktúre a podobne)

II. Vedecká činnosť

1. Projekty riešené na pracovisku

	Počet	Riešiteľská kapacita na pracovisku (hod/rok)
Projekty GAV financované	7	25 000
Projekty GAT financované	-	
Projekty riešené ako štátna objednávka	-	
Projekty financované zo zahraničia	-	
Projekty riešené v spolupráci so zahraničím bez finančnej podpory	-	
Iné projekty (ústavné a riešené v spolupráci s domácimi inštitúciami)		

Bližšie vysvetlenie je v Prílohe č.1

II.2. Najvýznamnejšie výsledky:

A. Výsledky určené pre Správu o činnosti SAV za rok 1995

a) charakteru základného poznania

1) Pri výskume osobnej inteligencie bol konštrukt reflexíky rozpracovaný najmä prostredníctvom implicitných teórií inteligencie. Posudzoval sa vzťah medzi štruktúrou poznatkov a vnímanou formou inteligencie (teoretická, osobná, sociálna, praktická inteligencia a múdrosť). Identifikovali sa univerzálne a špecifické kognitívne funkcie, charakterizujúce jednotlivé formy inteligencie (grant č. 21029/95).

2) Pri rozpracovaní doteraz u nás nerozvíjanej oblasti výskumov - psychológie náboženstva - sa okrem zhodnotenia metodologických prístupov uskutočnil aj empirický výskum. Zvnútornená náboženská orientácia významne súvisí s tzv. spolupracujúcim štýlom zvládania záťažových situácií (grant č. 2/2019/95).

3) Deti z lokality znečistenej škodlivými látkami majú nižšie výkony v oblasti pozornosti a pamäti, menšiu pohotovosť tvoriť jednoduché úsudky. Ukazuje sa, že k zníženiu kognitívnej efektívnosti dochádza už na senzorio-percepčnej úrovni (grant č. 2/1027/95).

4) Skúmanie osobnostných zdrojov kreativizácie ukázalo ako najvýznamnejšie u podnikateľov aj študentov cieľavedomosť, tvorivosť, výdrž, sebadôveru, realistikosť a asertívnosť. Zaujatost' pracou, usilovnosť a osobná zodpovednosť sú u podnikateľov na prvých, u študentov na posledných troch miestach. (grant č. 2/1028/95).

b) nadväzujúce riešenia závažných problémov v spoločenskej praxi

1) Pri skúmaní negatívnych účinkov škodlivých látok prostredia na psychický vývin detí sa ukázalo, že parametre kvality života tu významne intervenujú.

Výskumný záber v tomto smere sa okrem oblasti Prievidze rozšíril aj na oblasť Spiša. Výsledky poukazujú na možnosti sociálnej i psychologickéj intervencie na rôznej úrovni (grant č. 2/1027/95).

2) Skúmanie osobnostných typov dôstojníkov armády SR ukázalo, že prevládajú typy s komplexným, realistickým a praktickým postojom k faktom (pamätajú si a využívajú praktické informácie). Ich správanie v krízových situáciách býva navonok pokojné a kontrolované. Výsledky sú využiteľné pri výbere a výcviku kpre záťažové situácie (grant č. 2/1029/95).

3) Výskum percipovania tvorivej klímy a štýlu tvorivosti ukázal výrazné rozdiely vo vnímaní klímy podľa jednotlivých odborov

štúdiá na vysokej škole ako aj interpohlavné rozdiely. Výsledky majú význam pre riadenie vyučovacieho procesu - pri využívaní dimenzií klímy, ktoré potencujú tvorivosť, ako i pri väčšej individualizácii vyučovania, zohľadňujúceho odlišné kognitívne štýly študentov (grant č.2/1028/95).

4)Skúmanie stratégie vyučovania poukázalo na rozhodujúcu úlohu osobnostného štýlu učiteľa. Učiteľ, ktorý rozvíja viac divergentné myslenie zvyčajne rozvíja viac a kvalitnejšie aj motiváciu žiakov k učeniu a je menej direktívny. Výsledky umožňujú navrhnúť primerané zásahy do pedagogického procesu. Prvýkrát v našich podmienkach sa vytvorili frekvenčné distribúcie jednotlivých otázok a úloh učiteľov na rozvoj poznávacích funkcií, počty akceptujúcich a odmietavých reakcií, čo má vážny dosah na riadenie vyučovania a prípravu učiteľov (grant č. 2/1028/95).

II.2. The most important results:

A. Results presented for the 1995 Activity Report of the SAS

a) basic knowledge

In personal intelligence research the reflexics construct was elaborated upon mainly by using implicit theories of intelligence. The relationship between the structure of data and the perceived form of intelligence (theoretical, personal, social and practical intelligence and wisdom) was analyzed. Universal and specific cognitive functions characterizing individual forms of intelligence were identified. (grant no. 21029/95)

In studying the research area of psychology of religion, which has not been well developed to date in Slovakia - empirical research was carried out and methodological approaches were evaluated. Internalized religious orientation is strongly connected with the so-called cooperation style of coping with stressful situations. (grant no. 2/2019/95)

Children living in a location polluted by toxic substances perform poorer in the area of attention and memory and are less ready to use simple reasoning. The evidence indicates that already at the sensory-perception level there is a decrease in cognitive effectiveness. (grant no. 2/1027/95)

II.2.A.

b) Follow up solutions to important problems in social practice

In studying the negative effects of toxic substances in the environment on psychological development of children, it became evident that the parameters of quality of life play a decisive role. In this research project the location has expanded to include the Spiš area, in addition to Prievidza. The results indicate the possibility of intervening at various levels. (grant no. 2/1027/95)

The study of personality types of officers in the Slovak Army showed that types with a complex, realistic and practical approach to facts prevail (they remember and use practical information). Their behavior in situations of crisis is usually calm and controlled on the outside. The results can be used in the selection and training for stressful situations. (grant no. 2/1029/95)

The research of perceiving creative climate and creativity style showed significant differences in the perception of climate depending on the field of study at a university and the gender of the individual. These results are important for the teaching process in the use of dimensions of climate which increase creativity and greater individualization in teaching, taking into account different cognitive styles of the students. (grant no. 2/1028/95)

The study of teaching strategies pointed to the decisive role of the teacher's personality style. The teacher who tries to develop divergent thinking will also usually better motivate the students to learn. He/she is also less directive. The results allow for a proposal of the appropriate interventions into the pedagogical process. For the first time in our conditions, frequency distributions of the teacher's individual questions and tasks to develop cognitive functions and the number of accepting and refusing reactions were created. This will have a great impact on the management of the teaching process and the preparation of teachers. (grant no. 2/1028/95)

II.2.B. Ostatné výsledky

1) Výskumy osobnostných charakteristík a kognitívnych štýlov ukázali, že pre jedincov s vysokou úrovňou anxiety je charakteristická široká kategorizácia, vyšší neurotizmus, introverzia, vysoká hladina pesimizmu a arousability (grant č. 2/1029/95).

2) Vypracovaná teoreticko-metodologická charakteristika hlavných psychologických hnutí a psychologických škôl (kognitívnej, humanistickej, transpersonálnej psychológie) ukázala, že vzniknutý pluralizmus vedie k tomu, že psychológia sa stáva "datografiou" namiesto "faktológie" (grant č. 2/2019/95).

3) Iracionalita sa potvrdila ako zdroj nižšej kvality i kvantity tvorivej produkcie (grant č. 2/1028/95).

4) Pri skúmaní sociálnopsychologických zdrojov kreativizácie sa ukázala tvorivosť ako významný prediktor nezávislosti na skupine v antisociálnych situáciách (grant č. 2/1028/95).

3. Vedecký výstup (bibliografické údaje sú v Prílohe č.2)

	Počet v r.1995/doplňky z r. 1994
Monografie publikované doma	3
Monografie publikované v zahraničí	
Kapitoly v monografiách publikovaných doma	
Kapitoly v monografiách publikovaných v zahraničí	
Pôvodné vedecké práce (štúdie) v plnom rozsahu publikované v periodikách evidovaných v Current Contents a iných databázach ISI	26
Pôvodné vedecké práce (štúdie) v plnom rozsahu publikované v periodikách neevidovaných v Current Contents	13
Publikácie typu <i>short communication</i> a <i>letter to editor</i> uverejnené v periodikách evidovaných v Current Contents	
Publikácie typu <i>short communication</i> a <i>letter to editor</i> uverejnené v periodikách neevidovaných v Current Contents	4
Publikácie (štúdie) v plnom rozsahu uverejnené v zborníkoch z vedeckých podujatí s domácou účasťou	34
Publikácie (štúdie) v plnom rozsahu uverejnené v zborníkoch z domácich vedeckých podujatí s medzinárodnou účasťou* a v zahraničí	4
Recenzie	5
Odborné preklady	1
Prednášky (vývesky) na vedeckých podujatiach s domácou účasťou	17
Prednášky (vývesky) na domácich vedeckých podujatiach s medzinárodnou účasťou* a v zahraničí	47
Vyžiadané prednášky na domácich vedeckých podujatiach s medzinárodnou účasťou* a v zahraničí	1
Domáce patenty prihlásené/udelené	
Zahraničné patenty prihlásené/udelené	

Tituly vydávaných periodík evidovaných v Current Contents	1
Tituly vydávaných periodík neevidovaných v Current Contents	
Vydané zborníky z vedeckých podujatí s domácou účasťou	
Vydané zborníky z domácich vedeckých podujatí s medzinárodnou účasťou* a v zahraničí	
Vysokoškolské učebné texty**	

* - minimálne 10% účastníkov zo zahraničia

** - len prvé vydanie

	Počet v r. 1994
Citácie v periodikách evidovaných v citačných databázach ISI	50
Iné citácie	56

II.4. Komentáre k vedeckému výstupu a iné dôležité informácie k vedeckým aktivitám pracoviska

Vedecko-výskumná činnosť ústavu bola v roku 1995 charakteristická rozsiahlymi terénnymi výskumami a ich spracovaním v rámci troch grantových projektov, ktoré boli v druhom roku svojho riešenia a koncepčnou prácou v metodologickom grante.

Ústav vydal v roku 1995 v angličtine zborník z výskumov o kreativite, ktorý umožní rozsiahlejšie sprístupnenie získaných výsledkov do zahraničia. ÚEPS pri príležitosti 40. výročia existencie psychologického pracoviska SAV vydal kolektívnu monografiu, prezentujúcu výskumné, odborné i organizačné výsledky jeho pracovníkov počas celej existencie ústavu.

Ústav bol organizátorom konferencie poriadanej k tomuto výročiu v Bratislave a spoluorganizátorom medzinárodnej konferencie o zvládaní záťažových situácií v Starej Lesnej. Účinným prostriedkom medzinárodnej výmeny informácií je vydávanie cudzojazyčného časopisu *Studia psychologica* ústavom (1995 - 37. ročník). Rozvíjala sa rozsiahla medzinárodná spolupráca, ústav bol napr. požiadaný Katedrou psychológie stockholmskej univerzity o spoluprácu na interkulturálnom porovnávacom výskume mládeže v oboch krajinách. Pokračujú viaceré rozpracované projekty zahraničnej spolupráce, ako aj výskumná spolupráca s mnohými domácimi inštitúciami.

Výsledkom rozsiahlej výskumnej práce v rámci medzinárodnej i domácej spolupráce bola v roku 1995 okrem iného výrazne početnejšia prezentácia príspevkov z ÚEPs na medzinárodných konferenciách.

II. 4.1 Členstvo v redakčných radách domácich časopisov

Kováč, D., *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*
Kováč, D., *Studia psychologica*
Prokopčáková, A., *Studia psychologica*
Korcová, N., *Studia psychologica*
Sarmány Schuller, I., *Revue profesionálnej sestry*
Zelina, M., *Pedag. rozhľady*
Zelina, M., *Rodina a škola*
Zelina, M., *Naša univerzita*
Kováčová, E., *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*

II. 4.2 Posudzovacia činnosť

- Jurčová, M., posudky na 3 psychodiagnostické prostriedky
Kováčová, E., 1 posudok projektu pre Grantovú agentúru
Kusá, D., posudky na 4 príspevky EARLI 95 - Nijmegen
Kusá, D., posudky na 4 učebnice dejepisu pre zákl. školy
Prokopčáková, A., 2 posudky pre Psychol. a patopsychol. dieťaťa
Prokopčáková, A., 1 posudok na projekt pre Grantovú agentúru
Ruisel, I., pravidelné posudky článkov pre SP a Čs. psychol. -
spolu 5 článkov
Ruisel, I., posudzovanie 3 grantových projektov pre AVČR
Stríženec, M., posudzovanie 3 článkov pre SP, 1 pre Čs. psychol.
Zelina M., posudky pre Pedag. revue a pre Technológie
vzdelávania
Zelina, M., odborný garant edície Okno do duše, vydav. FONTÁNA
Zelina, M., posudky projektov v rámci programu TEMPUS
Zelina, M., posudky pre MŠ - vysokoškolský zákon, vyhlášky
o práci s nadanými a o pedagog. kvalifikáciách; k materiálu
o transformácii školského systému

II.4.3. Činnosť v domácich vedeckých spoločnostiach:

- Potašová, A., členka Hlavného výboru SPS
Ruisel, I., podpredseda výboru Spoločnosti pre výskum porúch
detského vývinu pri Slov. lekárskej spoločnosti
Sarmány Schuller, I., člen Hlavného výboru SPS
Stríženec, M., člen výboru Slovenskej spoločnosti pre štúdium
náboženstiev pri SAV

II.4.4 Vyžiadané prednášky doma a v zahraničí mimo vedeckých podujatí

- Univerzita tretieho veku - I. Ruisel - Psychologické problémy
mnemických procesov, marec, 4 hod.
Metodické centrum - D. Kusá - Prednášky pre učiteľov - 10 hod.

II. 4.5. Členstvo v grantových komisiách:

Jurčová, M., členka komisie Grantovej rady pre vedy o človeku (do mája)

Kováč, D., člen komisie Grantovej rady pre vedy o človeku

Stríženec, M., podpredseda Grantovej komisie pre vedy o človeku a člen grantovej rady (do mája)

Ruisel, I., člen komisie Grantovej rady pre vedy o človeku

II.4.6. Ďalšie komisie posudzujúce vedeckú činnosť

Jurčová, M., členka Habilitačnej komisie pre pedag. psychol.,
Pedag. fak. Univ. M. Bela, B.Bystrica

Jurčová, M., členka Vedeckej rady FFUK Bratislava

Jurčová, M., členka Komisie SAV pre posudzovanie vedeckej kvalifikácie

Jurčová, M., predseda Vedeckej rady ÚEPS SAV

Kováč, D., člen Ved. rady Pedagogickej fakulty v Nitre

Kováč, D., člen Ved. rady Pedagogickej fakulty v Prešove

Kováč, D., člen medzinárodnej ved. rady nadácie Ekológia a život

Kováčová, E., členka komisie pre kandidátske skúšky

Kusá, D., členka Vedeckého kolégia psych. a pedag.SAV (od 1.12.95)

Ruisel, I., predseda odborového grémia pre hodnotenie Psychol. ústavu AV ČR

Ruisel, I., člen Rigoróznej komisie pre odbor psychológia FFUK

Ruiselová, Z., člen Komisie pre obhajoby kandid. prác z psychol.

Ruiselová, Z., členka Vedeckého kolégia psych. a pedag. SAV (od 1.12.95)

Stríženec, M., predseda Vedeckého kolégia psych. a pedag. SAV (od 1.12.1995)

Striženec, M., člen Komisie pre obhajoby kandidátskych prác
z psychológie

Striženec, M., člen Komisie pre obhajoby doktorských prác
z psychológie

Striženec, M., garant doktorandského štúdia psychológie

Striženec, M., člen odborového grémia pre hodnotenie Psychol.
ústavu AV ČR

Zelina, M., predseda Komisie MŠ pre vypracovanie koncepcie práce
s nadanými a talentovanými deťmi

Zelina, M., člen Komisie pre pedagogiku, psychol. a telesnú
výchovu pri Akreditačnej komisii vlády SR

II.4.7 Programové výbory medzin. konferencií:

Kováč, D., Kongres slovenskej vedy

Kusá, D., International Baccalaureate Summer Workshop, Bratislava

Ruiselová, Z., Cognition and behavioral strategies in demanding
life situations, Stará Lesná

Ruisel, I., Cognition and behavioral strategies in demanding life
situations, Stará Lesná

III. Vedecká výchova a pedagogická činnosť

1. Prehľad údajov o výchove podľa jednotlivých foriem

	Počet k 31.12.1995	Počet ukončených ašpirantúr v roku 1995*
Interná ašpirantúra	1	-
VAPŠ (Vedecká ašpirantúra pracovníkov školiaceho pracoviska)	-	-
Externá ašpirantúra (Vedecká výchova pre potrebu iných pracovísk)	-	-
Externá ašpirantúra (Vedecká výchova pre potrebu vlastného pracoviska)	1	-
Účelová ašpirantúra	-	-

* - ašpirantúry ukončené úspešnou obhajobou dizertačnej práce v roku 1995

Počet pracovníkov na študijnom pobyte v roku 1995: -
 Počet vedeckých pomocných síl v roku 1995: 1
 Počet účastníkov postgraduálneho štúdia v roku 1995: -

2. Prehľad údajov o pedagogickej činnosti

	Semestrálne prednášky		Semestrálne cvičenia*	
	doma	v zahraničí	doma	v zahraničí
Počet prednáša- telov alebo vedúcich cvičení**	5	-	5	-
Celkový počet hodín v r. 1995	170	-	194	-

* - vrátane semestrálnych seminárov

** - len kmeňoví pracovníci

Prehľad prednášateľov semestrálnych predmetov a vedúcich semestrálnych cvičení, s uvedením názvu predmetu, týždenného úväzku katedry a vysokej školy, je uvedený v Prílohe č. 3.

Počet vedených diplomových prác: 3
 Počet pracovníkov, ktorí pôsobili ako vedúci diplomových prác: 3

Počet oponovaných diplomových prác: 7
Počet pracovníkov, ktorí oponovali diplomové práce: 3
Počet pracovníkov, ktorí pôsobili ako hlavní školitelia
vedeckých aspirantov (CSc) a doktorantov (PGŠ): 3
Počet oponovaných dizertačných a habilitačných prác: 5
Počet pracovníkov, ktorí oponovali dizertačné a habilitačné
práce: 3
Počet pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia komisií pre
obhajoby diplomových prác: 3
Počet pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia komisií pre
obhajoby kandidátskych dizertačných prác: 2
Počet pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia komisií pre
obhajoby doktorských dizertačných prác: 2
Počet pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia skúšobných
komisií pre skúšky z kandidátskeho minima: 3
Menný prehľad pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia
vedeckých rád fakúlt a univerzít: PhDr. M. Jurčová, CSc.
Celkový počet takýchto členstiev: 1
Menný prehľad pracovníkov, ktorí získali vyššiu vedeckú,
pedagogickú hodnosť, alebo vyšší kvalifikačný stupeň (s
uvedením hodnosti/stupňa): -

3. Zoznam spoločných pracovísk SAV s vysokými školami
s uvedením stručného popisu výsledkov spolupráce

4. Iné dôležité informácie k vedeckej výchove a pedagogickej
činnosti

D. Kusá prednáša a vedie cvičenia z psychológie (6
hod./týždenne) v rámci International Baccalaureate Programme na
Gymnázium J. Hronca v Bratislave. Celý program prebieha v
angličtine (odučila spolu 210 hodín).

*

Príprava učebnice pre zahraničných študentov:

Prokopčáková, A., preklad (do angličtiny) skript Clinical
problems of medical psychology (originál Čaplová et al.:
Klinické problémy lekárskej psychológie), pre LFUK, vydalo
Ed. stredisko Uk, 106pp.

*

Jurčová, M., vypracovanie hesiel do Encyklopédie pedagogickej
psychológie - cca 50 strán (o kreativite)

*

D.Kusá a M.Zelina prednášajú podľa požiadaviek Metodického centra
pre učiteľov.

IV. Medzinárodná vedecká spolupráca

1. Aktívne dohody o spolupráci:

- a. Švédsko - Department of Psychology
Stockholm University
téma: Morálny vývin (správanie vzťahujúce sa na normy) - interkultúrne porovnanie
(Z. Ruiselová)
výsledky: príprava a realizácia rozsiahleho výskumu na slovenskej vzorke (2.300 Pbi) v Banskej Bystrici, zameraného na stupeň morálneho vývinu. Súčasne prebiehal taký istý výskum na švédskej vzorke. Získané dáta sa pripravujú na štatistické spracovanie.
spolupráca: 1995 - 1996
- b. Holandsko - Faculty of Psychology, Univ. Groningen
téma: Interkultúrne porovnanie výskumov osobnosti pomocou Big-Five škály (I. Ruisel)
výsledky: úprava konečnej verzie škály FFPI a predvýskum s ňou na rôznych výberoch slovenskej populácie
spolupráca: od 1992
- c. Španielsko - Katedra medicínskej psychológie, Autonómna univerzita, Barcelona
téma: školský stres a copingové stratégie
(I. Sarmány Schuller)
výsledky: dokončilo sa spracovanie výskumných

dát od 1000 slovenských a 1000 španielskych Pb,
výsledky porovnávacích štúdií boli zadané vo
forme štúdie do tlače na Slovensku aj
v Španielsku a prednesené na medzinárodnej
konferencii

spolupráca: 1993 - 1996

d. Egypt -

Faculty of Education, Suez Canal University

téma: Osobnostné charakteristiky zvládania

(I. Sarmány Schuller)

výsledky: pokračovalo sa vo výskumoch v rámci
multilaterálneho projektu (USA, Egypt,
Taliansko, Slovensko) - dáta boli spracované v
USA a vypracovala sa komparatívna štúdia, ktorá
bude prednesená na medzinárodnej konferencii v
Grazi

spolupráca: 1993 - 1995

e. Nemecko -

Lehrstuhl Psychologie II, Universität Bamberg

téma: Riešenie problému a praktická inteligencia

(I. Ruisel)

výsledky: ďalší výskum subjektívnych (KFST)
aspektov riešenia problému vo vzťahu k osobnej
inteligencii a k individuálnej epistemológii
(podľa C.G. Junga)

výsledky: prezentované ako poster na
medzinárodnej konferencii

spolupráca: 1992 - 1995

f. Rakúsko - Ludwig Boltzmann Institut für Medienforschung,
Viedeň

téma: Človek v informačnom ohrození (D.Kováč)

výsledky: po ukončení predchádzajúcej etapy
výskumov a medzinárodnej konferencii sa
vypracoval nový projekt ďalšej spolupráce,
ktorý sa v súčasnosti schvaľuje v Rakúsku

spolupráca: od 1991

IV. 2. Účasť na zahraničných výskumných projektoch:

a. Kanada - Psychol. Department, Ottawa University

téma: Percepčia a usudzovanie (I. Ruisel)

výsledky: pokračovanie v štandardizácii
slovenskej verzie dotazníka MBTI a zisťovanie
vzťahov inteligencie k jeho dimenziám. Metóda
bola aplikovaná hlavne pri určovaní
individuálnej epistemológie jednotlivca.
Výsledky prednesené na 2 konferenciách
a publikované.

spolupráca: od 1991

b. Taliansko - Katedra všeobecnej psychológie, Univerzita Padova

téma: Osobnostné charakteristiky a procesy
zvládania školského stresu (I. Sarmány Schuller)

výsledky: vytvorená originálna metodika AOS
(Arousability and Optimism Scale) v spolupráci

Taliansko - Slovensko. Výsledky získané pomocou

nej boli prezentované na 2 medzinárodných konferenciách.

spolupráca: od 1994

c. Švajčiarsko - Institut für Psychologie, Universität Bern

téma: Osobnostné koreláty kognitívneho štýlu

(I. Sarmány Schuller)

výsledky: pokračovanie vo výskumoch - v 2- a 3- stranej spolupráci (Švajčiarsko-Španielsko-Slovensko).

Parciálne výsledky prezentované na medzinárodnej konferencii v Trieri.

spolupráca: od 1993

d. Holandsko - Katedra psychológie, Univerzita Leiden a IB School Leiden

téma: Rozvíjanie tvorivosti nadaných študentov (D. Kusá)

výsledky: pokračovanie vo výskumoch - doterajšie výsledky prezentované na IB Summer Workshop v júli 1995

spolupráca: od 1994

e. USA - Katedra psychológie, University of Southern California, Los Angeles

téma: Anxieta a arousabilita ako osobnostné črty (I.Sarmány Schuller)

výsledky: Obnovila a rozšírila sa spolupráca v problematike výskumu osobnosti. Zozbierané dáta zo Slovenska, USA, Egypta a Talianska boli analyzované a budú prednesené na konferencii v Grazi

spolupráca: od 1993

f. Grécko - Katedra psychológie, Univerzita Atény

téma: Zvládanie záťažových situácií u detí a mládeže (I. Sarmány Schuller)

výsledky: Obnovila a rozšírila sa spolupráca s aténskou univerzitou. Realizoval sa výskum najčastejších zdrojov a foriem zvládania záťaže na Slovensku a v Grécku.

spolupráca: od 1995

IV. 3. Účasť v multilaterálnych medzinárodných programoch

Kusá, D. PHARE projekt "Curricular Changes" - ďalšie rozpracovanie osnov tvorivých metód vyučovania a kritérií hodnotenia nadaných študentov gymnázií

IV. 4. Najdôležitejšie prínosy z vyslaní do zahraničia a z prijatí zahraničných pracovníkov:

Dva pracovníci (D. Kováč, I. Sarmány Schuller) boli t.r. na pracovnej ceste v Grécku. U D. Kováča sa jednalo o pozvanie a vyžiadajú prednášku na IV. Európskom kongrese psychológie v Aténach - čo považujeme za významné z hľadiska prezentácie nášho

ústavu i tzv. bratislavskej školy experimentálnej psychológie na takomto európskom fóre.

I. Sarmány Schuller sa tohto kongresu aktívne zúčastnil v rámci dlhšieho pobytu v Grécku, počas ktorého tiež nadviazal výskumnú spoluprácu s Univerzitou v Aténach (prof. Besevegis), zameranú na zvládanie záťažových situácií u detí.

Na 3rd European Conference on Psychological Assessment v Trieri sa aktívne zúčastnili dvaja pracovníci (I. Ruisel, I. Sarmány Schuller). Prezentovali tam príspevky zamerané na teoretické aspekty výskumu osobnej inteligencie a na vzťahy osobnej inteligencie, šírky kategorizácie a optimizmu. Nadviazali niekoľko nových pracovných kontaktov (možnosť budúcej medziústavnej spolupráce), prezentovali naše teoretické a metodologické stanovisko a získali komplexný obraz o súčasnom stave rozvoja a výskumov psychologického hodnotenia v Európe.

Aktívna účasť D. Kováča na konferencii 1. Tagung der Fachgruppe Umweltpsychologie DGPs v Salzburgu (referát s A. Potašovou) umožnila prehĺbenie spolupráce s touto skupinou, zameranou na environmentálnu psychológiu, ktorej sa vlani D. Kováč stal členom. Prínosom sú tu najmä možnosti interkulturálnych porovnaní výskumných výsledkov v tejto oblasti.

Účasť D. Kováča v Nürnbergu na konferencii, poriadanej z príležitosti 75. narodenín prof. dr. G.A. Lienerta umožnila jednak prezentovať výsledky našich výskumov, ale najmä oceniť dlhoročné úsilie a spoluprácu tohto významného nemeckého

psychológa s našim ústavom a jeho vklad pri vytvorení tradície medzinárodných konferencií psychológov podunajských krajín, ktoré pomáhali po dlhé desaťročia udržať vzájomný kontakt psychológov celej Európy. D. Kováč odovzdal jubilantovi medailu SAV.

I. Ruisel prezentoval výsledky svojich výskumov o implicitných teoriách inteligencie na 7. stretnutí medzinárodnej spoločnosti pre štúdium interindividuálnych rozdielov vo Varšave. Účasť na tejto konferencii umožnila prehĺbenie bežiackej spolupráce a tiež nadviazanie ďalších výskumných spoluprác a získanie informácií o nových výskumných trendoch v psychológii osobnosti.

Prezentácia referátu J. Daniela a A. Potašovej na pozvanie (pre J. Daniela) na 12. medzinárodnom sympóziu o nočnej a smenovej práci v USA umožnila sprístupnenie výsledkov pracovníkov nášho ústavu - v ktorom sa táto problematika rozpracovávala niekoľko rokov - i v zámorí, a tiež získanie najnovších informácií o výskumoch v tejto oblasti pracovnej psychológie.

V neposlednom rade je potrebné spomenúť prínos pracovnej návštevy pracovníkov Katedry psychológie Stockholmskej univerzity (H. Stattin, E. Chinapah) v našom ústave, ktorí nás požiadali o spoluprácu na medzinárodnom projekte - interkulturálnom výskume stupňa morálneho vývinu mládeže. ÚEPs SAV a stockholmská Katedra psychológie uzavreli zmluvu o tejto spolupráci na roky 1995-96 a v rámci nej sme pripravili a zrealizovali rozsiahly výskum (2300 Pb) našej mládeže, ktorého výsledky sa v súčasnosti pripravujú na štatistické spracovanie.

IV. 5. Medzinárodné spoločnosti - členstvo:

- Ficková, E., IBRO - International Brain Research Organisation
- Ficková, E., ICIS - International Community Inform. Systems
- Jurčová, M., ICN - International Creativity Network
- Kusá, D., EARLI, European Association for the Research on
Learning and Instruction
- Kováč, D., Deutsche Gesellschaft Für Psychologie
- Kováč, D., CHEIRON
- Ruisel, I., EAPP - European Association for Personality Psychology
- Ruisel, I., EAPA - European Association on Psychological
Assessment
- Striženec, M., European Society for Cognitive Psychology
- Sarmány Schuller, I., člen International Council of Psychologists
at the United Nations
- Sarmány Schuller, I., STAR - Society for Anxiety and Stress
Research

IV. 6. Národné komitáty

- Kováč, D., člen Národného komitátu pre psychológiu IUPsyS
- Sarmány Schuller, I., predseda Národného komitátu pre psychológiu
IUPsyS

IV. 7. Medzinárodné redakčné rady

- Ruisel, I., člen Consulting Board European Journal of Personality
- Kováč, D., Zeitschrift für Psychologie
- Ruiselová, Z., Čs. psychologie

IV.8. Medzinárodné vedecké podujatia usporiadané ústavom

ÚEPS SAV spolu so Spoločenskovedným ústavom SAV v Košiciach boli usporiadateľmi medzinárodnej konferencie "Cognition and behavioral strategies in demanding life situations" v Starej Lesnej v júni 1995. Prezentované referáty i postery boli v rámci globálnej témy tvoriacej názov konferencie zamerané na vzťahy zvládania záťažových situácií s osobnou inteligenciou a kognitívnymi štýlmi, sociálne aspekty zvládania, zvládanie neurčitosti stresových situácií, zvládacie stratégie u detí, metodologické otázky psychológie zdravia, klasifikáciu záťažových situácií, percepciu sociálneho sveta mladými ľuďmi a ďalšie problémy. Skrátené verzie všetkých príspevkov vyšli v špeciálnom čísle (3/1995) *Studia psychologica*. Ústav sa na tomto podujatí prezentoval výrazne - 10 príspevkami.

Konferencia teda prispela k zintenzívneniu medzinárodnej výmeny informácií, výsledkov, k zahraničnej spolupráci, ale tiež k intenzívnej spolupráci v rámci grantových úloh ÚEPS SAV a Spoločenskovedného ústavu SAV.

IV.9 Prehľad vedeckých podujatí v zahraničí, na ktorých sa zúčastnili pracovníci ústavu

Comunian, A.L., Sarmány Schuller, I.: Dispositional optimism and the ability to screening - 16th International Conference of the STAR, Praha, júl 1995

Comunian, A.L., Sarmány Schuller, I.: Cross-cultural construct validation of the Arousability and Optimism Scale (AOS), VIIth Meeting of the International Society for the Study of Individual Differences, Varšava, júl 1995

Daniel, J., Potašová, A.: The effect of circadian rhythms on mental performance of operators - 12th International Symposium on Night and Shiftwork, Ledyard, USA, jún 1995

Kováč, D.: Quality of the environment and quality of life - 4th European Congress of Psychology, Atény, júl 1995

Kováč, D., Potašová, A.: Bereitschaft: Ein Indikator der schädlichen Wirkung der Neurotoxine in der Umwelt - 1. Tagung der Fachgruppe Umweltpsychologie DGPs, Salzburg, oktober 1995

Kováč, D.: G. A. Lienert in den Donauländernpsychologischen Tagungen - Akademischer Festtag anlässlich des 75. Geburtstages Prof. Dr. multi G.A. Lienert, Nürnberg, december 1995

Ruisel, I.: Theoretical aspects of research of personal intelligence - 3rd European Conference on Psychological Assessment, Trier, august 1995

Ruisel, I.: Implicit theories of intelligence - VIIth Meeting of the International Society for the Study of Individual Differences, Varšava, júl 1995

Sarmány Schuller, I.: Rigidity and coping processes, 4th European Congress of Psychology, Atény, júl 1995

Sarmány Schuller, I.: Personal intelligence, category width and optimism, 3rd European Conference on Psychological assessment, Trier, august 1995

Sarmány Schuller, I.: Cross-cultural anxiety comparison: Social context - 2nd European Conference for Sociology, European Societies: Fusion or fission? Budapest, august 1995

V. spolupráca s inými domácimi výskumnými inštitúciami a s hospodárskou sférou pri riešení výskumných úloh pre potreby praxe

1. Prehľad inštitúcií a výsledkov spolupráce

Sarmány Schuller, I., Inštitút pre ďalšie vzdelávanie stredných zdravotníckych pracovníkov - výskum záťaže v ošetrovateľstve

Ruisel, I., Odborový zväz pracovníkov baníctva, naftového a plynárenského priemyslu - projekt medzinárodného výskumu záťaže u baníkov sa v súčasnosti posudzuje v Nemecku

Bíro, V., Centrum pre liečbu drogových závislostí Bratislava - program "Škola bez drog, alkoholu a cigariet"- spolupráca pri vypracovaní programu a realizovaný výskum

Ficková, E. Centrum pre liečbu drogových závislostí Bratislava - program "Škola bez drog, alkoholu a cigariet"- spolupráca pri vypracovaní programu a realizovaný výskum

Kusá, D. Centrum pre liečbu drogových závislostí Bratislava - program "Škola bez drog, alkoholu a cigariet"- spolupráca pri vypracovaní programu a realizovaný výskum

Ficková, E., Ústav zdravotnej výchovy, úloha Zvládanie stresu u detí - spolupráca na výskume, publikovanie výsledkov a vypracovanie letáku o strese pre ÚZV

Ruisel, I., Klinika pracovného lekárstva - výskum vplyvu toxických látok na psychiku pracovníkov

Ruisel, I., Spoločnosť pre včasnú diagnostiku porúch detského vývinu pri SLS - metodická pomoc pri diagnostike

Potašová, A., Penzión pre dôchodcov - výskumná činnosť a poradenské služby pre dôchodcov

Ruisel, I. a Sarmány Schuller, I. - odborná spolupráca pri výbere riadiacich pracovníkov a.s. de Miclén, Levice

VI. Aktivity vzhľadom na vládu, parlament a iné organizácie

1. Pracovisko riešilo niektoré výskumné problémy pre potreby spoločenských organizácií:

Pre Ministerstvo obrany SR - výskum osobnosti dôstojníkov armády SR (I. Ruisel).

Pre Odborový zväz sa rieši úloha o banskom strese (I. Ruisel).

2. ---

3. Expertízna činnosť pre Ministerstvo školstva - M. Zelina, D. Kusá

VII. Aktivity v orgánoch SAV: ---

VIII. Vedecko-organizačné a popularizačné aktivity

1 Vedecko-popularizačná činnosť

Zamerala sa najmä na propagáciu výskumných výsledkov a na diskusiu k aktuálnym psychologickým problémom v spoločnosti. Venovala sa otázkam zvládania záťaže vo vyššom veku, pamäťovým procesom, otázkam psychológie náboženstva, otázkam pedagogickej psychológie, ekologicko-psychologickým problémom a otázkam teórie a metodológie vedy (v protiklade s módnymi paravedeckými prístupmi).

Išlo najmä o príspevky v tlači (27), rozhlase (6), televízii (2), videonahrávky (2) a besedy (cyklus pre dôchodcov).

2. Usporiadanie domácich vedeckých podujatí

Ústav usporiadal konferenciu pri príležitosti 40. výročia existencie psychologického pracoviska v SAV. Podujatie sa uskutočnilo v marci (7. 3. 1995) v Bratislave a malo cca 50 účastníkov.

Ústav vydal aj kolektívnu monografiu, v ktorej sú zahrnuté referáty z tejto konferencie i ďalšie príspevky, týkajúce sa rozvíjania jednotlivých psychologických disciplín, edičnej a publikačnej činnosti.

3. Členstvo v organizačných výboroch domácich a zahraničných vedeckých podujatí

Kováč, D., Kongres slovenskej vedy

Kováč, D., Organizačný výbor konferencie k 40. výročiu ÚEPS SAV

Kusá, D., International Baccalaureate Summer Workshop, Bratislava

Ruiselová, Z., Cognition and behavioral strategies in demanding life situations, Stará Lesná

Ruisel, I., Cognition and behavioral strategies in demanding life situations, Stará Lesná

Striženec, M., Organizačný výbor konferencie k 40. výročiu ÚEPS SAV

IX. Činnosť knižnično - informačného pracoviska

1. Knižnica 0,5 pracovníka

2. Výpožičky spolu 86, z toho 33 iným knižniciam a 6 z iných knižníc.

3. Samostatné vydania knižnice: --

4. Stav knižničných fondov: 10 795 knižničných jednotiek,
9 dochádzajúcich periodík

X. Hospodárenie pracoviska

Rozpočtové a príspevkové organizácie:

1.

Inštitucionálne prostriedky	Plánované na r.1995	Úpravy v r.1995	Čerpanie k 31.12.1995
Investičné	30	110	110
Mzdové	1877	2137	2137
Vecné neinvestičné	1043	1043	994

2.

Prostriedky pridelené na financovanie vedeckých projektov od domácich inštitúcií	Pridelené na r.1995	Úpravy v r.1995	Čerpanie k 31.12.1995
GAV	210	415	415

Spolu	210	415	415
-------	-----	-----	-----

Pozn. Uviest' názov inštitúcie, výšku pridelených prostriedkov a ich úpravy počas roku 1995 a čerpanie k 31.12.1995

3.

Prostriedky pridelené na financovanie vedeckých projektov od zahraničných inštitúcií	Pridelené na r.1995	Úpravy v r.1995	Čerpanie k 31.12.1995
Stockholm University	78*		

* Peniaze prišli 21.XII.95

Spolu			
-------	--	--	--

Pozn. Uviest' názov inštitúcie, výšku pridelených prostriedkov a ich úpravy počas roku 1995 a čerpanie k 31.12.1995.

4.

Prostriedky pridelené na vedeckú výchovu	Pridelené v r.1995	Čerpanie k 31.12.1995
	37	33

5.

Rezervný fond pracoviska	Stav k 1.1. 1995	Čerpanie k 31.12.1995
	-	-

6. Iné dôležité informácie k hospodáreniu pracoviska

Stockholmská univerzita prispela na výskum riešený v spolupráci s ÚEPS SAV (viď Tab.X.3.). Peniaze sa viažu na celý čas trvania projektu (1995-96) a čerpajú sa na prípravu materiálov, realizáciu výskumu a spracovanie získaných údajov.

XI. Nadácie pracoviska (s uvedením názvu, zamerania, hospodárenie v roku 1995) ---

XII. Iné významné činnosti pracoviska

Ústav bol spoluusporiadateľom jednej medzinárodnej konferencie (Stará Lesná) a usporiadateľom jednej domácej konferencie (k 40. výročiu existencie psychologického pracoviska v SAV). Obe tieto konferencie umožnili rozšírenie vedeckých kontaktov pracoviska. Prispeli významnou mierou k medzinárodnej výmene poznatkov i sprostredkovaniu nových výskumných spoluprác. Ústav sa tiež výrazne prezentoval (8 príspevkov) na medzinárodnej konferencii East-West conference: Psychology in a changing Europe, poriadanej Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici v spolupráci s anglickým usporiadateľom z Leicester University - (British and East European Psychology Group).

Významným prostriedkom pre prenikanie našich výskumných výsledkov do zahraničia je ústavom vydávaný medzinárodný karentovaný časopis (v angličtine) Studia psychologica, a tiež vydanie dvoch zborníkov (z toho jeden v angličtine).

Ústav sa podieľa nezanedbateľnou mierou aj na organizačnej činnosti v psychologickej obci - zaktivizovala sa činnosť Slovenskej psychologickej spoločnosti. Dvaja naši pracovníci sú členmi Hlavného výboru SPS a pri ÚEPS je sekretariát spoločnosti.

Priebežne po celý rok prebiehali v ústave odborné semináre, zamerané na grantové projekty a poznatky zo zahraničných študijných ciest, ktoré prispievali k odbornému rastu pracovníkov.

Naši pracovníci sa v značnej miere podieľajú aj na organizovaní interdisciplinárnych podujatí (napr. s ekologickým zameraním, Kongres slovenskej vedy, Dieťa v ohrození a pod.).

XIII. Závažné problémy pracoviska a podnety pre činnosť SAV

Zameranie vedeckovýskumnej činnosti ústavu (prevážna väčšina projektov predpokladá terénny výskum - a to aj s použitím prístrojov) vyžaduje značné prostriedky na vecné neinvestičné výdavky. Spracovanie získaných údajov ako aj rozsiahla publikačná činnosť pracovníkov kladú značné nároky na výpočtovú a reprodukčnú techniku, resp. jej obnovu (počítače sú už značne opotrebované), čo si vyžaduje aj investičné prostriedky.

Oneskorené pridelovanie prostriedkov na granty spôsobuje značné problémy pri riešení grantových projektov (náklady na cestovné, účasť na zahraničných konferenciách). Inštitucionálne VNV sú totiž tak nízke, že neumožňujú vo väčšom rozsahu zapožičanie finančných prostriedkov pre granty v období, kedy grantové prostriedky ešte nie sú uvoľnené.

Prijímanie nových (mladých) pracovníkov je za súčasnej mzdovej situácie (výške tarifných plátov! a celkovej výške mzdových prostriedkov) takmer nerealizovateľné. Podobne aj výraznejšie diferencovanie kvality práce nie je možné pri súčasnom mzdovom fonde.

Príloha č. 2
Vedecký výstup - bibliografické údaje

Monografie

Jurčová, M., Zelina, M. (eds.): Creativization and its barriers. SAP, Bratislava, 1991 s.

Zelina, M. (1995): Výchova tvorivej osobnosti. Pedagogická fakulta UK Bratislava, 154 strán.

Kováč, D. a kol.: Ústav experimentálnej psychológie SAV 1955-1995: jeho prínosy pre rozvoj psychológie na Slovensku. Ústav experimentálnej psychológie SAV, Bratislava, 1995, 280 s.

Pôvodné štúdie v periodikách CC

Bíro, V. (1995): Outline of the concept of alcohol neuropsychological structure. Studia psychol., 37, 214-249.

Bíro, V., Štukovský R. (1995): Handedness as manifested in school children from a region polluted by neurotoxins. Studia psychol., 37, 81-87.

Ficková, E. (1995): Problems in research coping with stress in children and adolescents. (Problémy skúmania zvládania stresu u detí a adolescentov). Studia psychol., 37, 183-186.

Halmiová, O. (1995): The effect of industrially polluted environment on memory performance of children, Studia psychol., 37, 3-10.

Halmiová, O., Potašová A. (1995): Quality of life and the environment as a source of load for cognitive development, Studia psychol., 37, 206-208.

Kordáčová, J. (1995): Coping strategies in internal dialogue. Studia psychol., 37, 202-205.

Kováč, D. (1995): Man's quality of life: a cliché or scientific category. Studia psychol., 37, 47-55.

Kováč, D. (1995): Methodological shift in psychology: Is integration still possible? Studia psychol., 37, 126-131.

Kováč, D. et al., (1995): Pair interaction: Handedness development. Studia psychol., 37, 89-92.

Kováč, D. et al., (1995): Psychological life in Slovakia after the velvet revolution. Studia psychol., 37, 119-122.

Kováliková, V. (1995): Allport's self in demanding life situations. *Studia psychol.*, 37, 173-176.

Kusá, D. (1995) : Creativity and conformity: Prosocial aspects of conformist behavior, *Studia psychol.*, 37, 335-344.

Potašová, A., Árochová, O. (1995): Toxic emissions and cognitive development of children: preliminary findings, *Human Affairs* 5, 170-183.

Potašová, A., Árochová, O., Daniel, J. (1995): Children exposed to toxic emissions performing on Stroop test, *Studia psychol.*, 37, 4, 235-239.

Prokopčáková, A. (1995): Anxiety, aggression and coping strategies in various types of situations. *Studia psychol.*, 37, 63-72.

Ruisel, I. (1995): Distribution of C.G. Jung's personality types in a specific professional group. *Studia psychol.*, 37, 225-228.

Ruisel, I. (1995): Personal intelligence and behavior. *Studia psychol.*, 37, 139-141.

Ruisel, I. (1995): Myers-Briggs Indikátor v kontexte teórie C.G. Junga. *Čs. psychol.* 39, 69-81.

Ruisel, I., (1995): Intelligence in the context of implicit theories. *Studia psychol.*, 37, 299-310.

Ruisel, I., Ruiselová Z. (1995): Validation of Slovak version of MBTI (Preliminary standardization results), *Studia psychol.*, 37, 209-216.

Ruiselová, Z. (1995): Self-evaluation of coping in the context of personal intelligence. *Studia psychol.*, 37, 3, 149-153.

Ruiselová, Z., Ruisel I. (1995): Jung's personality types, heuristic competence and coping. *Studia psychol.*, 37, 3, 217-219.

Sarmány Schuller, I. (1995): Cross cultural comparison of the anxiety and arousability inventory (AAI), *Studia psychol.*, 37.

Sarmány Schuller, I. (1995): Cognitive style categorization with and anxiety. *Studia psychol.*, 37, 142-145.

Stríženec, M., Prokopčáková, A. (1995): Qualitative analysis of erroneousness in syllogistic reasoning. *Studia psychol.*, 37, 21-26.

Stríženec, M. (1995): Coping strategies and religiosity. *Studia psychol.*, 170-176.

Stríženec, M. (1995): Novšie koncepcie o skresleniach pri usudzovaní. *Čs. psychol.* 39, 143-149.

Detatné pôvodné štúdie v periodikách

- Ficková, E. (1995): Preferovanie copingových stratégií vo vzťahu k rôznym problémom detí a adolescentov. *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*, 30, 87-92.
- Jurčová, M. (1995): Postoje k podnikaniu - možnosť ich zisťovania a využitia. *Psychologie v ekonomickej praxi*, XX., 3-4.
- Kováč, D. (1995): The mission of sciences of man in trying to improve the quality of the environment. *Ecology & Life*, 3, 34-35.
- Kováčová, E. (1995): Kognitívne štýly ako súčasť tvorivosti adolescentov. *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*, 30, 30-33.
- Kováčová, E. (1995): Klíma školy a jej odraz v tvorivosti vysokoškôľakov. *Pedagogická revue* 47, 44-52.
- Kusá, D. (1995): Záťaž učiteľov - jej dimenzie a vzťah k tvorivosti. *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*, 30, 93-97.
- Prokopčáková, A. (1995): Zvládacie stratégie s ohľadom na typ situácie, anxiétu a kontrolu. *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*, 30, 51-54.
- Ruiselová, Z. (1995): Koherencia ako charakteristika zvládania a jej vzťah k subjektívnym charakteristikám riešenia problému. *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*, 30, 73-78.
- Sarmány Schuller, I. (1995): Optimizmus a zdravie. *Revue profesionálnej sestry*. 2, 5.
- Bezáková, S., Sarmány Schuller, I. (1995): K niektorým otázkam kvality ošetrovateľstva I. *Revue profesionálnej sestry*, 2, 10-11.
- Bezáková, S., Sarmány Schuller, I. (1995): K niektorým otázkam kvality ošetrovateľstva II. (Pradigmy rozhodovania o výskume v ošetrovateľstve). *Revue profesionálnej sestry*, 2, 10-11.
- Striženec, M. (1995): Novšie trendy empirického výskumu v psychológii náboženstva. *Religio*, 3, 21-29.
- Zelina, M. (1995): Tvorivosť v práci učiteľa mentálne postihnutých detí. *EFETA*, 5, 5-6.

Short communication - CC /

short communication - ostatné

Daniel, J., Potašová, A. (1995): The effect of circadian rhythms on mental performance of operators, Shiftwork International Newsletter, 12, 1, 35.

Kováč, D., Potašová, A. (1995), Berietschaft: Ein indikator der schädlichen Wirkung der Neurotoxine in der Umwelt, In: A. Keul (Ed.), 1. Tagung der DGPs Fachgruppe Umweltpsychologie, Salzburg, 28.

Ruisel, I. (1995): Theoretical aspects of research on personal intelligence, European Journal of Psychological Assessment, Vol. 11, supplement No 1, p. 68.

Sarmány Schuller, I. (1995): Personal intelligence, Category Width and Optimism, European Journal of Psychological Assessment, Vol. 11, Supplement No 1, p. 68.

štúdie v domácich zborníkoch

Árochová, O. (1995): Psycholingvistické projekty a možnosti ich využitia. In: D. Kováč a kol., c.d.

Biro, V. (1995): Psychofyziológický orientované výskumné projekty, In: D. Kováč (ed.), c.d.

Ficková, E. (1995): Miscelania, In: D. Kováč a kol., c.d.

Halmiová, O. (1995): Dve decéniá systematického výskumu poznávacích procesov. In: D. Kováč (ed.), c.d.

Jurčová, M. (1995): Entrepreneurial attitudes and their barriers. In: M. Jurčová, M. Zelina (eds.), c.d.

Jurčová, M., Kusá, D., Kováčová, E. (1995): Dimensions and barriers of creative climate. In: M. Jurčová, M. Zelina, (eds.), c.d.

Jurčová, M. (1995): Novšie prístupy k výskumu tvorivosti. In: D. Kováč a kol., c.d., 118-124.

Jurčová, M., Kusá, D., Kováčová, E. (1995): Creative climate-dimenzions and barriers, In: M. Jurčová, M. Zelina, c.d., 46-57.

Kordačová, J. (1995): Irrational beliefs as a creativity barrier? In: M. Jurčová, M. Zelina (eds.), c.d., 37-45.

Kováč, D. (1995): Integrita osobnosti v informačnej epoche a v konzumnej spoločnosti. In: L. Csontos, Nová evanjelizácia, Trnavská univerzita - Aloisiana, Bratislava, 115-118.

- Kováč, D. (1995): Rodina a koevolúcia. In: O. Mošner (Ed.), *Ohrozené dieťa v ohrozenom svete*. Detský fond SR, Bratislava, 56-61.
- Kováč, D. (1995): Tretie milénium - výzva na primárnu premenu človeka. In: R. Tóth (Ed.), *Slovenská republika v procese demokracických premien a integrácie Európy, Slovakia plus*.
- Kováč, D. (1995): Ústav experimentálnej psychológie SAV - encyklopedické heslo. In: D. Kováč a kol., c.d., 1-8.
- Kováč, D. (1995): Začiatky psychologického experimentovania na Slovensku. In: D. Kováč a kol., c.d., 9-17.
- Kováč, D. (1995): Príspevky k poznávaniu detí a mládeže, In: D. Kováč (Ed.), c.d., 99-103.
- Kováč, D. (1995): Cesty rozvíjania teoretickej psychológie. In: D. Kováč a kol., c.d., 125-136.
- Kováčová, E. (1995): Do intervention procedures in groups of university students influence their creativity only? In: M. Jurčová, M. Zelina (eds.), c.d., 73-78.
- Kováliková, V. (1995): Prvé organizačné aktivity v slovenskej psychologickej komunite. In: D. Kováč a kol., c.d., 22-28.
- Kováliková, V. (1995): Slovenské vydanie Woodworth - Schlosbergovej psychológie. In: D. Kováč a kol., c.d., 18-21.
- Potašová, A. (1995): Škodlivé látky v prostredí: psychologické aspekty problematiky: Zb., Životné podmienky a zdravie II. Ústav hygieny lekárskej fakulty UK, Bratislava, 325-328.
- Kusá, D. (1995): Creativity and conformity: Prosocial aspects of conformist behavior, In: M. Jurčová, M. Zelina (eds.), 18-26.
- Potašová, A. (1995): Účinky priemyselných neurotoxínov: z longitúdinalneho terénneho výskumu, In: D. Kováč (ed.), c.d., 110-117.
- Prokopčáková, A., Kováč, D., Halmiová, O. (1995): Publikačné periodiká ÚEPS SAV. In: D. Kováč a kol., c.d.
- Ruisel, I. (1995): Cez psychometriku k psychológii osobnosti. In: D. Kováč a kol., c.d.
- Ruisel, I. (1995): Novšie koncepcie inteligencie a vzdelávanie. In: Porubská, G., Bohony, P., Polák, J., Holovač, M., (Eds.) *Zborník z vedeckej konferencie "Technológie vzdelávania tretieho tisícročia"*, Nitra, 73-76.
- Ruiselová, Z. (1995): Kognitívopsychologické prístupy. In: D. Kováč a kol., c.d., 69-76.

Sarmány Schuller, I. (1995): Anxieta a štýl učenia u študentov slovenskej technickej univerzity, Proceedings of the 3rd Scientific Conference CO-MAT-TECH 95, Trnava, 174-179.

Striženec, M. (1995): Osobnostné aspekty religiozity. In: Viera, veda, spoločnosť, zv. 5., Alfakonti, Bratislava, 52-60.

Striženec, M. (1995): Prienik informačnej psychológie. In: D. Kováč, a kol., c.d., 48-50.

Zelina, M. (1995): Tvorivosť v motivácii. Zborník MEDACTA 95, VŠP, Nitra, 427-430.

Zelina, M. (1995): An effort to define concept of creative education strategies, In: M. Jurčová, M. Zelina (eds.), c.d., 6-72.

Zelina, M. (1995) Proces transformácie vysokoškolského edukačného systému, In: Univerzita Komenského a vysokoškolská edukácia, UKo Bratislava, 33-36.

Zelina, M. (1995): Poradenstvo a systém tvorivo-humánnej výchovy, In: Psychologické poradenstvo a mladý človek, PPP Košice, 10-16.

Zelinová, M., Zelina, M. (1995): Creativity of the director and work climate in school, In: M. Jurčová, M. Zelina (eds.), c.d. 58-65.

Štúdie v zahraničných zborníkoch

Kováč, D. (1995): Psychology in Slovakia: Leaving the Iron Curtain Behind. In: A. Shorr/S. Saari (Eds.) Psychology in Europe: Facts, Figures, Realities. Hogrefe, Göttingen, 103-110.

Kováč, D. (1995): "Environment" - Mitwelt: Umbruch oder neues Paradigma? In: K. Pawlik (Hg.), Bericht über den 39. Kongress der Deutschen Gesellschaft für Psychology in Hamburg 1994. Hogrefe, Göttingen, 637-639.

Kováč, D., Koščo, J. (1995): Drei historische Phasen der slowakisch-deutschen Beziehungen in der Psychologie. In: S. Jaeger, I. Stauble L., Sprung H.-P., Brauns (Hrsg), Psychologie in soziokulturellen Wandel-Kontinuitäten und Diskontinuitäten, Lang, Frankfurt an Main, 200-204.

Ruisel, I. (1995): The Slovak adaptation of the MBTI: Validation studies. In: Poirier, D., Desbiens, D., Kendall, J. (Eds.), Proceedings of the International Type Users Organization's Third International Conference on Myers-Briggs Typology "Navigating global transformations and inner explorations" Montreal, p.11-26.

Recenzie

Kordačová, J., recenzia na Capponi, V., Novák, T., 1994, Aserťivně do života - in Psychológia a patopsychológia dieťaťa, 1995, 243-252.

Kordačová, J., recenzia na Dyer, W.W., 1995, Vaše bludy (Your Erroneous Zones) - v Čs. psychologie, 1995, 5, 569-570.

Sarmány Schuller, I., Annual Review of Nursing Research - 1994- v Revue profesionálnej sestry 1995, 2 a 5.

Sarmány Schuller, I., - recenzia na Comunian, A.L., Gielen, V.P. (1994), Advancing psychology and its applications - v Čs. psychologie, 1995, 5, 473.

Striženec, M., recenzia na Petersen, K. (1993), Persönliche Gottesvorstellungen - v Čs. psychologie, 1995, 189-190.

Odborné preklady

Prokopčáková, A. (preklad 1995): Clinical problems of medical psychology. Ed. str. UK, 106 pp. (Orig.: Čaplová, et al., Klinické problémy lekárskej psychológie).